

Nr 428

Av herr **Svensson** i Vä m. fl., *angående fullgörande inom hemvärnet av den tredje repetitionsövningen.*

Man möter ofta ute bland folket tvivelsmål rörande de militära repetitionsövningarnas värde. Då övningarna väsentligen avser utbildning i större förband, speciellt för olika chefer, ligger det i sakens natur, att den enskilde, repetitionsinkallade värnpliktige ej alltid känner samma omedelbara och praktiska utbyte av övningarna, som en enskild utbildning i stil med första tjänstgöringen medger. Särskilt för äldre repetitionsinkallade är detta förhållande påtagligt.

Den tanken har bland äldre värnpliktiga blivit vanlig, att det skulle bli mera effektivt och ekonomiskt, om repetitionsövningen för de äldre värnpliktiga fick fullgöras i hemorten i form av utbildning som meddelas av hemvärnet. 1958 års försvarsbeslut innebar en reducering med ungefär 15 procent av antalet fältbataljoner och förutsatte därför att man med hänsyn till de ökade riskerna för fientlig infiltration och kravet på ytförsvaret ökade det lokala försvarets uppgifter.

Genom sin starkt utpräglade vilja att delta i försvaret av vårt lands oberoende utgör hemvärnet ett värdefullt komplement till arméns övriga enheter. I händelse av ofred har också hemvärnet tilldelats betydelsefulla uppgifter, främst bevakningsuppgifter, för att mot sabotage och dylikt skydda exempelvis broar, kraftstationer m. fl. för vår folkförsörjning och för vårt försvar betydelsefulla anläggningar. Teknikens och kommunikationernas utveckling under senare tid har i väsentlig grad ökat bevakningsföremålets omfattning, och hemvärnets personal förslår f. n. icke till att skydda alla de föremål, som borde skyddas. I många fall förekommer det därför att äldre hemvärnsmän, ja många med mycket hög ålder, bevakar dylika skydds-föremål.

Moderna sabotörers hänsynslöshet och avancerade metoder gör att en dylik bevakning är en chimär. Det är heller icke rätt mot den enskilde hemvärnsmannen att tilldela honom sådana uppgifter, som icke står i proportion till hans möjligheter att lösa desamma.

För att kunna lösa sina nu tilldelade uppgifter behöver hemvärnet förnyngas, och för att fylla det behov av hemvärnsmän, som föreligger för skydd av sådana föremål som nu måste lämnas obevakade, behöver hemvärnet utökas. Detta synes kunna ske genom att vissa äldre värnpliktiga, t. ex. 45-, 46- och 47-åringar överföres till hemvärnet och där utgjorde en sorts värnpliktigt hemvärn. Genom att de värnpliktiga så-

lunda kvarstår krigsplacerade i hemvärdnet under tre år vinnes stadga åt organisationen.

Personal vid armén synes endast i mycket begränsad utsträckning kunna överföras till hemvärdnet under det att vid marinen och flygvapnet finns ett stort antal äldre värnpliktiga, som ej torde kunna effektivt utnyttjas i deras krigsorganisation. Användningen av "överskottsvärnpliktiga" sammanhänger emellertid också med rekryteringen av personal till civilförsvarets undsättningskårer, varför dessa frågor bör tagas upp i ett sammanhang.

För att personal som sålunda tillföres hemvärdnet och civilförsvaret skall kunna fullgöra sin tjänst på effektivt sätt fordras utbildning för ändamålet. Därför bör den tredje repetitionsövningen för denna personal fullgöras vid hemvärdnet respektive civilförsvaret. Det kan givetvis icke utan vidare bedömas huruvida det av praktiska skäl är möjligt att genomföra en repetitionsövning om 30 dagar vid dessa enheter. Skulle det visa sig att denna repetitionsövning kan förkortas till exempelvis 15 à 20 dagar torde en icke oföraktlig besparing på fjärde huvudtiteln kunna göras. För de personer, som på så sätt överförts till hemvärdnet, skulle övningarna kunna förläggas till för dem lämpliga tider avpassade efter deras funktion i produktionslivet.

Med stöd av det anförda föreslås,

att riksdagen hos Kungl. Maj:t måtte hemställa om utredning rörande möjligheterna att förlägga den tredje repetitionsövningen för de värnpliktiga till hemvärdnet.

Stockholm den 27 januari 1960

Gustaf Svensson
i Vä

Emil Elmwall

J. W. Pettersson
i Norregård

Karl Björkänge

Sven Vigelsbo